

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

της συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της που υπεγράφη στις 25 και 30 Απριλίου 2007

ΟΙ ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ (εφεξής οι «Ηνωμένες Πολιτείες»),

αφενός, και

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΟΥ ΒΕΛΓΙΟΥ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ,

Η ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ,

Η ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΕΣΘΟΝΙΑΣ,

Η ΙΡΛΑΝΔΙΑ,

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ,

Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΙΤΑΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΛΕΤΤΟΝΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑΣ,

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΔΟΥΚΑΤΟ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ,

Η ΜΑΛΤΑ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΧΩΡΩΝ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ,

Η ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΡΟΥΜΑΝΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΣΛΟΒΕΝΙΑΣ,

Η ΣΛΟΒΑΚΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΦΙΝΛΑΝΔΙΑΣ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ,

ΤΟ ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ,

συμβαλλόμενα μέρη της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής τα «κράτη μέλη»),

και η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ,

αφετέρου,

ΑΠΟΣΚΟΠΩΝΤΑΣ να αξιοποιήσουν το πλαίσιο που έχει θεσπισθεί με τη συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, η οποία υπογράφηκε στις 25 και 30 Απριλίου 2007 (εφεξής η «συμφωνία»), με στόχο το άνοιγμα της πρόσβασης στις αγορές και τη μεγιστοποίηση του οφέλους για τους καταναλωτές, τις αεροπορικές εταιρείες, τους εργαζόμενους και τις κοινωνίες εκατέρωθεν του Ατλαντικού,

ΕΚΠΛΗΡΩΝΟΝΤΑΣ την εντολή του άρθρου 21 της συμφωνίας να πραγματοποιηθεί πάραυτα διαπραγμάτευση συμφωνίας δεύτερου σταδίου που θα προαγάγει τον στόχο αυτό,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση αντικατέστησε και διαδέχθηκε την Ευρωπαϊκή Κοινότητα συνεπεία της έναρξης ισχύος την 1η Δεκεμβρίου 2009 της συνθήκης της Λισαβόνας που τροποποιεί τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ότι από την ημερομηνία αυτή όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, καθώς και όλες οι αναφορές σε αυτήν, στη συμφωνία νοούνται ως αναφορές στην Ευρωπαϊκή Ένωση,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΝΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΤΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Άρθρο 1

Ορισμοί

Το άρθρο 1 της συμφωνίας τροποποιείται με:

1. την προσθήκη του κάτωθι νέου ορισμού μετά την παράγραφο 2:

«2α “διαπίστωση ιθαγένειας”, η διαπίστωση ότι αερομεταφορέας που προτείνει να εκτελεί πτήσεις βάσει της παρούσας συμφωνίας πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 4 σχετικά με την κυριότητα, τον πραγματικό έλεγχο και τον κύριο τόπο επιχειρηματικής του δραστηριότητας.»

2. την προσθήκη του κάτωθι νέου ορισμού μετά την παράγραφο 3:

«3α “διαπίστωση επάρκειας”, η διαπίστωση ότι αερομεταφορέας που προτείνει να εκτελεί πτήσεις βάσει της παρούσας συμφωνίας διαθέτει ικανοποιητική χρηματοοικονομική ικανότητα και κατάλληλη διαχειριστική εμπειρογνομosύνη για να εκτελεί αυτές τις πτήσεις και ότι είναι διατεθειμένος να συμμορφώνεται προς τους νόμους, τους κανονισμούς και τις απαιτήσεις που διέπουν την εκτέλεση αυτών των δρομολογίων.»

Άρθρο 2

Αμοιβαία αναγνώριση των κανονιστικών διαπιστώσεων όσον αφορά την επάρκεια και την ιθαγένεια αεροπορικής εταιρείας

Μετά το άρθρο 6 προστίθεται το ακόλουθο νέο άρθρο 6α:

«Άρθρο 6α

Αμοιβαία αναγνώριση των κανονιστικών διαπιστώσεων όσον αφορά την επάρκεια και την ιθαγένεια αεροπορικής εταιρείας

1. Μετά την παραλαβή αίτησης άδειας εκμετάλλευσης, σύμφωνα με το άρθρο 4, από αερομεταφορέα συμβαλλομένου μέρους, οι αεροναυτικές αρχές του άλλου συμβαλλομένου μέρους αναγνωρίζουν τυχόν διαπιστώσεις επάρκειας ή/και ιθαγένειας που πραγματοποιήθηκαν από τις αεροναυτικές αρχές του πρώτου συμβαλλομένου μέρους για τον συγκεκριμένο αερομεταφορέα, ως να ήταν δική τους η εν λόγω διαπίστωση και δεν ερευνούν περαιτέρω τέτοια θέματα, εξαιρουμένων όσων προβλέπονται στο στοιχείο α) κατωτέρω:

α) Εάν, μετά την παραλαβή αίτησης άδειας εκμετάλλευσης από αερομεταφορέα, ή μετά τη χορήγηση τέτοιας άδειας, οι αεροναυτικές αρχές του συμβαλλομένου μέρους παραλαβής έχουν συγκεκριμένο λόγο να αμφιβάλλουν εάν, παρά τη διαπίστωση των αεροναυτικών αρχών του άλλου συμβαλλομένου μέρους, πληρούνται οι όροι του άρθρου 4 της παρούσας συμφωνίας για τη χορήγηση των ενδεδειγμένων αδειών εκμετάλλευσης ή τεχνικών αδειών, τότε συμβουλευούνται εγκαίρως τις εν λόγω αρχές, αιτιολογώντας δεόντως τις αμφιβολίες τους. Στην περίπτωση αυτή, οποιοδήποτε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ζητήσει διαβουλεύσεις, στις οποίες πρέπει να συμμετέχουν εκπρόσωποι των ενδιαφερομένων αεροναυτικών αρχών, ή/και πρόσθετες πληροφορίες σχετικές με τις αμφιβολίες τους, αυτά δε τα αιτήματα ικανοποιούνται το συντομότερο δυνατόν. Εάν το θέμα δεν επιλυθεί, οποιοδήποτε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να το θέσει στην Κοινή Επιτροπή·

β) Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται σε διαπίστωση που αφορά τα πιστοποιητικά ασφάλειας πτήσεων ή άδειες, διακανονισμούς για την ασφάλεια από έκνομες ενέργειες ή την ασφαλιστική κάλυψη.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ενημερώνει εκ των προτέρων το άλλο συμβαλλόμενο μέρος εφόσον είναι εφικτό, ειδάλως το συντομότερο δυνατόν εκ των υστέρων, μέσω της Κοινής Επιτροπής για τυχόν ουσιαστικές αλλαγές των κριτηρίων που εφαρμόζει στις διαπιστώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ανωτέρω. Εάν το συμβαλλόμενο μέρος παραλαβής ζητήσει διαβουλεύσεις για τυχόν τέτοιες αλλαγές, οι εν λόγω διαβουλεύσεις πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της Κοινής Επιτροπής εντός 30 ημερών από την υποβολή του αιτήματος, εκτός εάν τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά. Εάν, μετά τις εν λόγω διαβουλεύσεις το συμβαλλόμενο μέρος παραλαβής κρίνει ότι τα αναθεωρημένα κριτήρια του άλλου συμβαλλόμενου μέρους δεν είναι ικανοποιητικά για την αμοιβαία αναγνώριση των κανονιστικών διαπιστώσεων, το συμβαλλόμενο μέρος παραλαβής μπορεί να ενημερώσει το άλλο συμβαλλόμενο μέρος για την αναστολή της παραγράφου 1. Η εν λόγω αναστολή είναι δυνατόν να αρθεί ανά πάσα στιγμή από το συμβαλλόμενο μέρος παραλαβής. Η Κοινή Επιτροπή ενημερώνεται σχετικά.»

Άρθρο 3

Περιβάλλον

Το άρθρο 15 της συμφωνίας απαλείφεται εξ ολοκλήρου και αντικαθίσταται από το ακόλουθο:

«Άρθρο 15

Περιβάλλον

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της προστασίας του περιβάλλοντος κατά την κατάστροψη και την εφαρμογή της πολιτικής διεθνούς αεροπορίας, με προσεκτική στάθμιση κόστους και οφέλους των μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος κατά την κατάστροψη της εν λόγω πολιτικής και, κατά περίπτωση, με την από κοινού προώθηση αποτελεσματικών παγκοσμίων λύσεων. Κατά συνέπεια, τα συμβαλλόμενα μέρη προτίθενται να εργάζονται από κοινού για να περιορισθεί ή να μειωθεί, με οικονομικά εύλογο τρόπο, ο αντίκτυπος της διεθνούς αεροπορίας στο περιβάλλον.

2. Όταν ένα συμβαλλόμενο μέρος εξετάζει προτεινόμενα περιβαλλοντικά μέτρα σε περιφερειακό, εθνικό ή τοπικό επίπεδο, οφείλει να αξιολογεί τις πιθανές δυσμενείς επιπτώσεις στην άσκηση των δικαιωμάτων που περιλαμβάνει η παρούσα συμφωνία και, εφόσον εγκρίνει τα μέτρα αυτά, οφείλει να προβαίνει σε κατάλληλες ενέργειες για το μετριασμό των εν λόγω δυσμενών επιπτώσεων. Μετά από αίτημα συμβαλλόμενου μέρους, το άλλο συμβαλλόμενο μέρος παρέχει περιγραφή της αξιολόγησης και των ενεργειών μετριασμού.

3. Όταν θεσπίζονται περιβαλλοντικά μέτρα, ακολουθούνται τα αεροπορικά πρότυπα για το περιβάλλον που έχει καταρτίσει η Διεθνής Οργάνωση Πολιτικής Αεροπορίας σε παραρτήματα της σύμβασης, εκτός εάν έχουν καταχωρισθεί διαφορές. Τα μέρη εφαρμόζουν κάθε περιβαλλοντικό μέτρο που αφορά τις υπηρεσίες αεροπορικών μεταφορών που παρέχονται δυνάμει της παρούσας συμφωνίας με βάση το άρθρο 2 και το άρθρο 3 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας.

4. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν τη δέσμευση των κρατών μελών και των Ηνωμένων Πολιτειών να εφαρμόζουν την αρχή της ισορροπημένης προσέγγισης.

5. Οι κάτωθι διατάξεις εφαρμόζονται για την επιβολή νέων υποχρεωτικών επιχειρησιακών περιορισμών για το θόρυβο σε αερολιμένες με άνω των 50 000 κινήσεων υποηχητικών αεριωθουμένων αεροπλάνων της πολιτικής αεροπορίας ανά ημερολογιακό έτος:

a) Οι αρμόδιες αρχές συμβαλλόμενου μέρους παρέχουν τη δυνατότητα συνεκτίμησης των απόψεων των ενδιαφερομένων μερών στη διαδικασία λήψης απόφασης.

β) Το άλλο συμβαλλόμενο μέρος ειδοποιείται για την καθιέρωση τυχόν νέου επιχειρησιακού περιορισμού τουλάχιστον 150 ημέρες πριν την έναρξη ισχύος του επιχειρησιακού περιορισμού. Μετά από αίτημα αυτού του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, του διαβιβάζεται χωρίς καθυστέρηση γραπτή έκθεση, όπου εξηγούνται οι λόγοι για την καθιέρωση του επιχειρησιακού περιορισμού, ο περιβαλλοντικός στόχος που έχει καθορισθεί για τον αερολιμένα και τα μέτρα που εξετάστηκαν για την επίτευξή του. Η εν λόγω έκθεση πρέπει να περιλαμβάνει σχετική αξιολόγηση του αναμενόμενου κόστους και οφέλους των διαφόρων μέτρων που εξετάστηκαν.

γ) Οι επιχειρησιακοί περιορισμοί i) δεν εισάγουν διακρίσεις, ii) δεν είναι πιο αυστηροί από ό,τι είναι αναγκαίο για να επιτευχθεί ο περιβαλλοντικός στόχος που έχει καθορισθεί για τον συγκεκριμένο αερολιμένα και iii) δεν είναι αυθαίρετοι.

6. Τα συμβαλλόμενα μέρη υιοθετούν και ενθαρρύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών και τον τακτικό διάλογο μεταξύ εμπειρογνομόνων, ιδίως μέσω των υφιστάμενων διαύλων επικοινωνίας, για να προωθήσουν τη συνεργασία, σύμφωνα με τους εφαρμοζόμενους νόμους και κανονισμούς, με σκοπό την αντιμετώπιση των επιπτώσεων των διεθνών αερομεταφορών στο περιβάλλον και την εξεύρεση λύσεων μετριασμού τους, καθώς και:

a) την έρευνα και την ανάπτυξη αεροπορικής τεχνολογίας φιλικής προς το περιβάλλον·

β) τη βελτίωση της επιστημονικής κατανόησης των επιπτώσεων των εκπομπών από τις αερομεταφορές, ώστε να είναι πιο εμπειριστατωμένες οι αποφάσεις που λαμβάνονται·

γ) την καινοτομία στη διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας προκειμένου να μειωθούν οι επιπτώσεις των αερομεταφορών στο περιβάλλον·

δ) την έρευνα και την ανάπτυξη βιώσιμων εναλλακτικών αεροπορικών καυσίμων και

ε) την ανταλλαγή απόψεων σε θέματα και λύσεις που απασχολούν τα διεθνή φόρα που ασχολούνται με την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των αερομεταφορών, όπως και το συντονισμό των θέσεων, αναλόγως.

7. Εφόσον ζητηθεί από τα συμβαλλόμενα μέρη, η Κοινή Επιτροπή, με τη συνδρομή εμπειρογνομόνων, εργάζεται προκειμένου να διατυπώσει συστάσεις για την αντιμετώπιση θεμάτων που ενδεχομένως αλληλεπικαλύπτονται και να αποκατασταθεί συνοχή μεταξύ των βασισόμενων στην αγορά μέτρων που αφορούν τις εκπομπές των αερομεταφορών, τα οποία εφαρμόζουν τα συμβαλλόμενα μέρη με σκοπό να αποφευχθούν περιττά μέτρα και κόστος και να μειωθεί κατά το δυνατόν ο διοικητικός φόρτος για τις αεροπορικές εταιρείες. Η εφαρμογή των συστάσεων αυτών υπόκειται σε εσωτερική έγκριση ή κύρωση, εφόσον αυτό απαιτείται ενδεχομένως από κάθε συμβαλλόμενο μέρος.

8. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος πιστεύει ότι ένα θέμα που άπτεται της αεροπορικής περιβαλλοντικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένων νέων προτεινόμενων μέτρων, εγείρει ανησυχίες όσον αφορά την ισχύ ή την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, δύναται να ζητήσει τη σύγκληση της Κοινής Επιτροπής, όπως προβλέπεται στο άρθρο 18, για να εξετασθεί το θέμα και να δοθούν κατάλληλες απαντήσεις σε ανησυχίες που κρίνονται δικαιολογημένες.»

Άρθρο 4

Κοινωνική διάσταση

Μετά το άρθρο 17 προστίθεται το ακόλουθο νέο άρθρο 17α:

«Άρθρο 17α

Κοινωνική διάσταση

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι είναι σημαντική η κοινωνική διάσταση της συμφωνίας και τα οφέλη που απορρέουν, όταν οι ανοικτές αγορές συνοδεύονται από υψηλά εργασιακά πρότυπα. Οι δυνατότητες που παρέχονται από τη συμφωνία δεν προορίζονται να υπονομεύσουν τα εργασιακά πρότυπα ή τα εργασιακά δικαιώματα και αρχές που περιέχουν οι αντίστοιχοι νόμοι των συμβαλλομένων μερών.

2. Οι αρχές της παραγράφου 1 καθοδηγούν τα συμβαλλόμενα μέρη στην εφαρμογή της συμφωνίας, καθώς και την Κοινή Επιτροπή στην εξέταση, σύμφωνα με το άρθρο 18, των κοινωνικών επιπτώσεων της συμφωνίας και τη διατύπωση κατάλληλων απαντήσεων σε προβληματισμούς που κρίνονται δικαιολογημένοι.»

Άρθρο 5

Κοινή Επιτροπή

Οι παράγραφοι 3, 4 και 5 του άρθρου 18 της συμφωνίας διαγράφονται εξ ολοκλήρου και αντικαθίστανται από τις ακόλουθες:

«3. Η Κοινή Επιτροπή εξετάζει, όταν ενδείκνυται, τη συνολική εφαρμογή της συμφωνίας, καθώς και τις ενδεχόμενες επιπτώσεις των σχετικών με τις αεροπορικές υποδομές περιορισμών στην άσκηση των δικαιωμάτων που προβλέπονται στο άρθρο 3, τις επιπτώσεις των μέτρων ασφαλείας από έκνομες ενέργειες που

λαμβάνονται δυνάμει του άρθρου 9, τις επιπτώσεις στους όρους ανταγωνισμού, μεταξύ άλλων στον τομέα των ηλεκτρονικών συστημάτων κράτησης θέσεων, και κάθε άλλη κοινωνική επίπτωση από την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας. Η Κοινή Επιτροπή εξετάζει επίσης, σε συνεχή βάση, μεμονωμένα θέματα ή προτάσεις που οποιοδήποτε συμβαλλόμενο μέρος κρίνει ότι επηρεάζουν δυσμενώς, ή ενδέχεται να επηρεάσουν δυσμενώς, την εκμετάλλευση πτήσεων βάσει της συμφωνίας, όπως και αλληλοσυγκρουόμενες κανονιστικές απαιτήσεις.

4. Η Κοινή Επιτροπή αναπτύσσει επίσης συνεργασία με:

α) διερεύνηση των πιθανών πεδίων για την περαιτέρω ανάπτυξη της συμφωνίας συμπεριλαμβανομένης της διατύπωσης συστάσεων για την τροποποίηση της συμφωνίας·

β) εξέταση των κοινωνικών επιπτώσεων από την εφαρμογή της συμφωνίας και με τη διατύπωση κατάλληλων απαντήσεων σε ανησυχίες που κρίνονται δικαιολογημένες·

γ) καταγραφή θεμάτων χορήγησης κρατικών επιχορηγήσεων ή ενισχύσεων που έχει εγείρει οποιοδήποτε μέρος στην Κοινή Επιτροπή·

δ) λήψη συναινετικών αποφάσεων επί οιοδήποτε θέματος αφορά την εφαρμογή του άρθρου 11 παράγραφος 6·

ε) επεξεργασία ρυθμίσεων, εφόσον ζητηθεί από τα συμβαλλόμενα μέρη, για την αμοιβαία αναγνώριση των κανονιστικών διαπιστώσεων·

στ) προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των αρμοδίων αρχών των συμβαλλομένων μερών στις προσπάθειες ανάπτυξης των αντίστοιχων συστημάτων τους διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας με σκοπό τη βελτιστοποίηση της διαλειτουργικότητας και της συμβατότητας των συστημάτων αυτών, τη μείωση του κόστους και τη βελτίωση της ασφάλειας πτήσεων, της χωρητικότητας και των περιβαλλοντικών επιδόσεων·

ζ) προώθηση της διαμόρφωσης προτάσεων για κοινά έργα και πρωτοβουλίες στο πεδίο της ασφάλειας πτήσεων, συμπεριλαμβανομένων των τρίτων χωρών·

η) ενθάρρυνση συνεχούς στενής συνεργασίας μεταξύ των αντίστοιχων αρχών των συμβαλλομένων μερών που είναι αρμόδιες για την ασφάλεια της αεροπορίας από έκνομες ενέργειες, συμπεριλαμβανομένων πρωτοβουλιών για τη δημιουργία διαδικασιών ελέγχου ασφαλείας που διευκολύνουν επιβάτες και φορτίο χωρίς να διακυβεύεται η ασφάλεια·

θ) εξέταση εάν οι αντίστοιχοι νόμοι, κανονισμοί και πρακτικές των συμβαλλομένων μερών σε πεδία που καλύπτει το παράρτημα 9 της σύμβασης (Διευκόλυνση) επηρεάζουν ενδεχομένως δυσμενώς την άσκηση δικαιωμάτων δυνάμει της παρούσας συμφωνίας·

ι) προώθηση της ανταλλαγής απόψεων σε επίπεδο εμπειρογνομόνων σε θέματα νέων νομοθετικών ή κανονιστικών πρωτοβουλιών και εξελίξεων, μεταξύ άλλων σε θέματα ασφαλείας της αεροπορίας από έκνομες ενέργειες, ασφαλείας πτήσεων, περιβάλλοντος και αεροπορικών υποδομών (συμπεριλαμβανομένων των χρονοθυρίδων) και προστασίας του καταναλωτή·

ια) προώθηση των διαβουλεύσεων, ανάλογα με την περίπτωση, σε θέματα αεροπορικών μεταφορών που εξετάζονται σε διεθνείς οργανισμούς και στις σχέσεις με τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης της σκοπιμότητας να ακολουθηθεί κοινή προσέγγιση και

ιβ) λήψη των συναινετικών αποφάσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 1 του παραρτήματος 4 και στην παράγραφο 3 του άρθρου 2 του παραρτήματος 4.

5. Τα μέρη συμφωνούν με τον στόχο να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη για τους καταναλωτές, τις αεροπορικές εταιρείες, τους εργαζόμενους και το κοινωνικό σύνολο εκατέρωθεν του Ατλαντικού με την επέκταση της παρούσας συμφωνίας σε τρίτες χώρες. Προς τούτο, η Κοινή Επιτροπή εξετάζει, εφόσον χρειάζεται, τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων των τυχόν αναγκαίων τροποποιήσεων της παρούσας συμφωνίας, που θα απαιτηθούν ενδεχομένως για την προσχώρηση νέων τρίτων χωρών στην παρούσα συμφωνία.»

Άρθρο 6

Περαιτέρω επέκταση δυνατοτήτων

Το άρθρο 21 της συμφωνίας διαγράφεται εξ ολοκλήρου και αντικαθίσταται από το ακόλουθο:

«Άρθρο 21

Περαιτέρω επέκταση δυνατοτήτων

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεσμεύονται να επιτύχουν τον κοινό στόχο να αρθούν τα εμπόδια πρόσβασης στην αγορά και να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη για τους καταναλωτές, τις αεροπορικές εταιρείες, τους εργαζόμενους και το κοινωνικό σύνολο εκατέρωθεν του Ατλαντικού, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της πρόσβασης των αεροπορικών εταιρειών σε παγκόσμιες αγορές κεφαλαίου, ώστε η πραγματική κατάσταση του παγκόσμιου κλάδου αεροπορικών μεταφορών να αντανακλάται καλύτερα, της ενίσχυσης του υπερατλαντικού συστήματος αεροπορικών μεταφορών και της θέσπισης πλαισίου που θα ενθαρρύνει άλλες χώρες να ανοίξουν τις δικές τους αγορές αεροπορικών μεταφορών.

2. Με βάση τον κοινό στόχο στην παράγραφο 1, και εκπληρώνοντας τα καθήκοντά της βάσει του άρθρου 18 για την εποπτεία της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας, η Κοινή Επιτροπή εξετάζει ετησίως τις εξελίξεις, μεταξύ άλλων και ως προς τις νομοθετικές αλλαγές που αναφέρονται στο παρόν άρθρο. Η Κοινή Επιτροπή διαμορφώνει διαδικασία συνεργασίας στο θέμα αυτό και διατυπώνει κατάλληλες συστάσεις προς τα συμβαλλόμενα μέρη. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της επιτρέπουν την κατά πλειοψηφία κυριότητα και τον πραγματικό έλεγχο των αεροπορικών τους εταιρειών από τις Ηνωμένες Πολιτείες ή υπηκόους τους, στη βάση της αμοιβαιότητας, κατόπιν επιβεβαίωσης της Κοινής Επιτροπής ότι οι νόμοι και οι κανονισμοί των Ηνωμένων Πολιτειών επιτρέπουν την κατά πλειοψηφία κυριότητα και τον πραγματικό έλεγχο των αεροπορικών τους εταιρειών από τα κράτη μέλη ή υπηκόους τους.

3. Με τη λήψη γραπτής επιβεβαίωσης της Κοινής Επιτροπής, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 18, ότι οι νόμοι και οι κανονισμοί κάθε συμβαλλόμενου μέρους επιτρέπουν την κατά πλειοψηφία κυριότητα και τον πραγματικό έλεγχο των αεροπορικών εταιρειών του από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος ή υπηκόους του:

α) Το τμήμα 3 του παραρτήματος 1 της συμφωνίας παύει να παράγει αποτελέσματα.

β) Οι αεροπορικές εταιρείες των Ηνωμένων Πολιτειών έχουν το δικαίωμα να προσφέρουν προγραμματισμένα επιβατικά συνδασμένα δρομολόγια μεταξύ σημείων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της και πέντε χωρών, χωρίς να εξυπηρετούν σημείο στην επικράτεια των Ηνωμένων Πολιτειών. Οι χώρες αυτές καθορίζονται από την Κοινή Επιτροπή εντός ενός έτους από την ημερομηνία υπογραφής του παρόντος πρωτοκόλλου. Η Κοινή Επιτροπή μπορεί να τροποποιήσει τον κατάλογο ή να αυξήσει τον αριθμό των χωρών αυτών· και

γ) Το κείμενο του άρθρου 2 του παραρτήματος 4 της συμφωνίας (“Κυριότητα και έλεγχος αεροπορικών εταιρειών τρίτων χωρών”) παύει να φέρει αποτελέσματα και αντ’ αυτού τίθεται σε ισχύ το κείμενο του παραρτήματος 6 της συμφωνίας, σε ό,τι αφορά τις αεροπορικές εταιρείες τρίτων χωρών που ανήκουν ή ελέγχονται από τις Ηνωμένες Πολιτείες ή υπηκόους τους.

4. Με τη γραπτή επιβεβαίωση της Κοινής Επιτροπής, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 18, ότι οι νόμοι και οι κανονισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της για την επιβολή υποχρεωτικών επιχειρησιακών περιορισμών με βάση το θόρυβο σε αερολιμένες με άνω των 50 000 ετήσιων κινήσεων υποχηρικών αεριωθουμένων αεροπλάνων της πολιτικής αεροπορίας προβλέπουν ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει την εξουσία να εξετάζει τη διαδικασία πριν την επιβολή τέτοιων μέτρων και, εφόσον κρίνει ότι δεν έχουν ακολουθηθεί οι ενδεδειγμένες διαδικασίες σύμφωνα με τις ισχύουσες υποχρεώσεις, να κινεί, πριν την επιβολή των μέτρων, τη δέουσα νομική διαδικασία για τα συγκεκριμένα μέτρα:

α) Οι αεροπορικές εταιρείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν το δικαίωμα να προσφέρουν προγραμματισμένα επιβατικά συνδασμένα δρομολόγια μεταξύ σημείων εντός των Ηνωμένων Πολιτειών και πέντε άλλων χωρών, χωρίς να εξυπηρετούν σημείο στην επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της. Οι χώρες αυτές καθορίζονται από την Κοινή Επιτροπή εντός ενός έτους από την ημερομηνία υπογραφής του παρόντος πρωτοκόλλου. Η Κοινή Επιτροπή μπορεί να τροποποιήσει τον κατάλογο ή να αυξήσει τον αριθμό των χωρών αυτών· και

β) Το κείμενο του άρθρου 2 του παραρτήματος 4 της συμφωνίας (“Κυριότητα και έλεγχος αεροπορικών εταιρειών τρίτων χωρών”) παύει να παράγει αποτελέσματα και αντ’ αυτού αρχίζει να ισχύει το κείμενο του παραρτήματος 6 της συμφωνίας, σε ό,τι αφορά την κυριότητα και τον έλεγχο αεροπορικών εταιρειών τρίτων χωρών από τα κράτη μέλη ή υπηκόους τους.

5. Με τη λήψη γραπτής επιβεβαίωσης της Κοινής Επιτροπής ότι ένα συμβαλλόμενο μέρος έχει εκπληρώσει τους όρους των παραγράφων 3 και 4 που εφαρμόζονται σε αυτό το συμβαλλόμενο μέρος, μπορεί να ζητήσει διαβουλεύσεις υψηλού επιπέδου σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Οι διαβουλεύσεις αυτές αρχίζουν εντός 60 ημερών από την υποβολή του αιτήματος, εκτός εάν τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά. Τα συμβαλλόμενα μέρη καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για να επιλύσουν τα υπό διαβούλευση θέματα. Εάν το συμβαλλόμενο μέρος που ζήτησε διαβουλεύσεις δεν μείνει ικανοποιημένο από την έκβαση των διαβουλεύσεων, μπορεί να κοινοποιήσει γραπτώς μέσω της διπλωματικής οδού την απόφασή του ότι καμιά αεροπορική εταιρεία του άλλου συμβαλλόμενου μέρους δεν θα εκτελεί δρομολόγια με μεγαλύτερη συχνότητα ή δεν θα εισέλθει σε νέες αγορές δυνάμει της παρούσας συμφωνίας. Κάθε τέτοια απόφαση αρχίζει να παράγει αποτελέσματα 60 ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησής της. Εντός της περιόδου αυτής, το άλλο συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να αποφασίσει ότι καμιά αεροπορική εταιρεία του πρώτου συμβαλλόμενου μέρους δεν θα εκτελεί δρομολόγια με μεγαλύτερη συχνότητα ή δεν θα εισέλθει σε νέες αγορές δυνάμει της συμφωνίας. Η απόφαση αυτή αρχίζει να παράγει αποτελέσματα από την ίδια ημέρα με την απόφαση του πρώτου συμβαλλόμενου μέρους. Κάθε τέτοια απόφαση συμβαλλόμενου μέρους είναι δυνατόν να αρθεί με συμφωνία των συμβαλλομένων μερών, η οποία επιβεβαιώνεται γραπτώς από την Κοινή Επιτροπή.»

Άρθρο 7

Μεταφορές που παρέχονται από την κυβέρνηση των ΗΠΑ

Το άρθρο 3 της συμφωνίας διαγράφεται εξ ολοκλήρου και αντικαθίσταται από το ακόλουθο:

“ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Σχετικό με μεταφορές που παρέχονται από την κυβέρνηση των ΗΠΑ

Οι κοινοτικές αεροπορικές εταιρείες έχουν το δικαίωμα να μεταφέρουν επιβάτες και φορτίο σε προγραμματισμένες και ναυλωμένες πτήσεις για τις οποίες πολιτικό υπουργείο, υπηρεσία ή φορέας της κυβέρνησης των ΗΠΑ:

1. προμηθεύεται τη μεταφορά για ίδιο λογαριασμό ή κατ’ εφαρμογή ρύθμισης σύμφωνα με την οποία καταβάλλεται πληρωμή από την κυβέρνηση ή καταβάλλεται πληρωμή από ποσά που προορίζονται για χρήση από την κυβέρνηση· ή
2. παρέχει τη μεταφορά σε ξένη χώρα ή διεθνή ή άλλο οργανισμό, ή για λογαριασμό τους, χωρίς επιστροφή εξόδων,

και η εν λόγω μεταφορά πραγματοποιείται:

- α) μεταξύ οιοδήποτε σημείου των Ηνωμένων Πολιτειών και οιοδήποτε σημείου εκτός αυτών, εφόσον η μεταφορά επι-

τρέπεται βάσει της παραγράφου 1 στοιχείο γ) του άρθρου 3, με εξαίρεση —για τους επιβάτες που μπορούν να ταξιδεύουν βάσει συμβατικού ναύλου για ζεύγη πόλεων— μεταξύ σημείων για τα οποία ισχύει αυτός ο συμβατικός ναύλος ή

- β) μεταξύ δύο οποιονδήποτε σημείων εκτός των Ηνωμένων Πολιτειών.

Το παρόν παράρτημα δεν εφαρμόζεται στις μεταφορές που αποκτώνται ή χρηματοδοτούνται από τον υπουργό Άμυνας ή τον υπουργό πολιτειακού στρατιωτικού υπουργείου.”

Άρθρο 8

Παραρτήματα

Το κείμενο του προσαρτήματος στο παρόν πρωτόκολλο προσαρτάται στη συμφωνία ως παράρτημα 6.

Άρθρο 9

Προσωρινή εφαρμογή

1. Ενόσω εκκρεμεί η έναρξη ισχύος του, τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν να εφαρμόζουν προσωρινά το παρόν πρωτόκολλο, εφόσον το επιτρέπει το εφαρμοζόμενο εσωτερικό δικαίο, από την ημερομηνία υπογραφής του.

2. Οποιοδήποτε συμβαλλόμενο μέρος δύναται ανά πάσα στιγμή να κοινοποιήσει γραπτώς στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος διά της διπλωματικής οδού την απόφασή του να μην εφαρμόζει πλέον το παρόν πρωτόκολλο. Στην περίπτωση αυτή, η εφαρμογή του παρόντος πρωτοκόλλου παύει τα μεσάνυχτα, ώρα Γκρήνουιτς, της τελευταίας ημέρας της περιόδου κυκλοφορίας της Διεθνούς Ένωσης Αεροπορικών Μεταφορών (IATA) και ένα έτος από την ημερομηνία της γραπτής κοινοποίησης, εκτός εάν η κοινοποίηση αποσυρθεί κατόπιν συμφωνίας των συμβαλλομένων μερών πριν τη λήξη της περιόδου αυτής. Σε περίπτωση που παύσει η προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας σύμφωνα με το άρθρο 25 παράγραφος 2 της συμφωνίας, παύει ταυτόχρονα και η προσωρινή εφαρμογή του παρόντος πρωτοκόλλου.

Άρθρο 10

Έναρξη Ισχύος

Το παρόν πρωτόκολλο αρχίζει να ισχύει μεταγενέστερη των ακόλουθων ημερομηνιών:

1. από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της συμφωνίας, και
2. ένα μήνα από την ημερομηνία της τελευταίας διακοίνωσης που διαβιβάστηκε στο πλαίσιο ανταλλαγής διπλωματικών διακοινώσεων μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, με την οποία βεβαιώνεται η ολοκλήρωση όλων των διαδικασιών που είναι αναγκαίες για την έναρξη ισχύος του πρωτοκόλλου.

Σχετικά με την ανταλλαγή των διπλωματικών διακοινώσεων, οι διπλωματικές διακοινώσεις από ή προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της παραδίδονται από ή προς, αναλόγως, την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η διπλωματική διακοίνωση ή οι διακοινώσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της περιέχουν κοινοποίηση από κάθε κράτος μέλος, με την οποία βεβαιώνεται η ολοκλήρωση όλων των διαδικασιών που είναι αναγκαίες για τη θέση σε ισχύ του παρόντος πρωτοκόλλου.

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ, οι υπογράφοντες πληρεξούσιοι, δεόντως εξουσιοδοτημένοι, έθεσαν την υπογραφή τους κάτω από την παρούσα συμφωνία.

Съставено в Люксембург на двадесет и четвърти юни две хиляди и десета година.

Hecho en Luxemburgo, el veinticuatro de junio de dos mil diez.

V Lucemburku dne dvacátého čtvrtého června dva tisíce deset.

Udfærdiget i Luxembourg den fireogtyvende juni to tusind og ti.

Geschehen zu Luxemburg am vierundzwanzigsten Juni zweitausendzehn.

Kahe tuhande kümnenda aasta juunikuu kahekümne neljandal päeval Luxembourgis.

Έγινε στο Λουξεμβούργο, στις είκοσι τέσσερις Ιουνίου δύο χιλιάδες δέκα.

Done at Luxembourg on the twenty-fourth day of June in the year two thousand and ten.

Fait à Luxembourg, le vingt-quatre juin deux mille dix.

Fatto a Lussemburgo, addì ventiquattro giugno duemiladieci.

Luksemburgā, divi tūkstoši desmitā gada divdesmit ceturtajā jūnijā.

Priimta du tūkstančiai dešimtų metų birželio dvidešimt ketvirtą dieną Liuksemburge.

Kelt Luxembourgban, a kétezer-tizedik év június havának huszonnegyedik napján.

Magħmul fil-Lussemburgu, fl-erbgha u għoxrin jum ta' Ġunju tas-sena elfejn u ghaxra.

Gedaan te Luxemburg, de vierentwintigste juni tweeduizend tien.

Sporządzono w Luksemburgu dnia dwudziestego czwartego czerwca roku dwa tysiące dziesiątego.

Feito no Luxemburgo, em vinte e quatro de Junho de dois mil e dez.

Întocmit la Luxemburg, la douăzeci și patru iunie două mii zece.

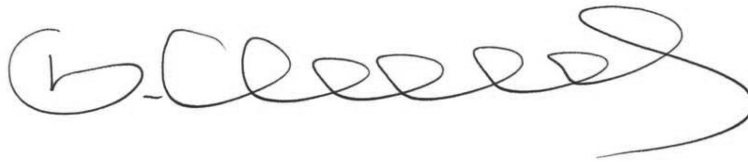
V Luxemburgu dňa dvadsiateho štvrtého júna dvetisícdesať.

V Luxembourggu, dne štiriindvajsetega junija leta dva tisoč deset.

Tehty Luxemburgissa kahdentenäkymmenentenäneljäntenä päivänä kesäkuuta vuonna kaksi-tuhattakymmenen.

Som skedde i Luxemburg den tjugofjärde juni tjugohundratio.

За Република България

Voor het Koninkrijk België

Pour le Royaume de Belgique

Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.
Diese Unterschrift bindet zugleich die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

Za Českou republiku

På Kongeriget Danmarks vegne

Für die Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi nimel

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

Pour la République française

Thar cheann Na hÉireann
For Ireland

Per la Repubblica italiana

Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Latvijas Republikas vārdā

Lietuvos Respublikos vardu

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

A Magyar Köztársaság részéről

Għal Malta

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Pela República Portuguesa

Pentru România

Za Republiko Slovenijo

Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

For the United States of America

Προσαρτημα στο πρωτόκολλο

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6

Κυριότητα και έλεγχος αεροπορικών εταιρειών τρίτων χωρών

1. Κανένα από τα συμβαλλόμενα μέρη δεν ασκεί τυχόν δικαιώματα που διαθέτει δυνάμει ρυθμίσεων αεροπορικών μεταφορών με τρίτη χώρα για να απορρίπτει, να ανακαλεί, να αναστέλλει ή να περιορίζει τις άδειες εκμετάλλευσης ή τις τεχνικές άδειες οποιασδήποτε αεροπορικής εταιρείας της συγκεκριμένης τρίτης χώρας, επειδή η ουσιαστική κυριότητα της εν λόγω αεροπορικής εταιρείας ανήκει στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος, σε υπηκόους του ή και στα δύο.
2. Οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν ασκούν τυχόν δικαιώματα που διαθέτουν δυνάμει ρυθμίσεων αεροπορικών μεταφορών για να απορρίπτουν, να ανακαλούν, να αναστέλλουν ή να περιορίζουν τις άδειες εκμετάλλευσης ή τις τεχνικές άδειες οποιασδήποτε αεροπορικής εταιρείας του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν, της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, μέλους του ΚΑΑΧ κατά την ημερομηνία υπογραφής της παρούσας συμφωνίας, ή οποιασδήποτε χώρας της Αφρικής που εφαρμόζει συμφωνία «Ανοικτοί Ουρανοί» περί αεροπορικών μεταφορών με τις Ηνωμένες Πολιτείες κατά την ημερομηνία υπογραφής της παρούσας συμφωνίας, επειδή η ουσιαστική κυριότητα της εν λόγω αεροπορικής εταιρείας ανήκει σε κράτος μέλος ή μέλη, σε υπηκόους του ή των κρατών αυτών, ή και στα δύο.
3. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν ασκεί τυχόν δικαιώματα που διαθέτει δυνάμει ρυθμίσεων αεροπορικών μεταφορών με τρίτη χώρα για να απορρίπτει, να ανακαλεί, να αναστέλλει ή να περιορίζει τις άδειες εκμετάλλευσης ή τις τεχνικές άδειες οποιασδήποτε αεροπορικής εταιρείας της συγκεκριμένης τρίτης χώρας, επειδή τον πραγματικό έλεγχο της εν λόγω αεροπορικής εταιρείας έχει το άλλο συμβαλλόμενο μέρος, υπήκοοι του ή και τα δύο, με την προϋπόθεση ότι η συγκεκριμένη τρίτη χώρα έχει ιστορικό συνεργασίας στις αεροπορικές μεταφορές με αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη.
4. Η Κοινή Επιτροπή τηρεί κατάλογο των τρίτων χωρών οι οποίες θεωρούνται από αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη ότι έχουν ιστορικό συνεργασίας στις αεροπορικές μεταφορές.

Κοινή δήλωση

Οι αντιπρόσωποι των Ηνωμένων Πολιτειών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της βεβαίωσαν ότι το τροποποιητικό πρωτόκολλο της συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της που μονογραφήθηκε στις Βρυξέλλες, στις 25 Μαρτίου 2010, είναι αυθεντικό σε όλες τις γλώσσες, όπως προέκυψε είτε από την ανταλλαγή επιστολών, πριν την υπογραφή του πρωτοκόλλου, είτε με απόφαση της Κοινής Επιτροπής, μετά την υπογραφή του πρωτοκόλλου.

Η παρούσα κοινή δήλωση αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του πρωτοκόλλου.

Για τις Ηνωμένες Πολιτείες
John BYERLY (υπογραφή)
25 Μαρτίου 2010

Για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της
Daniel CALLEJA (υπογραφή)
25 Μαρτίου 2010

ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ

1. Οι αντιπροσωπείες που εκπροσωπούν την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της και τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής συναντήθηκαν στις Βρυξέλλες από τις 23 έως τις 25 Μαρτίου 2010 για να ολοκληρώσουν τις διαπραγματεύσεις μιας συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών δευτέρου σταδίου. Οι κατάλογοι των αντιπροσωπειών επισυνάπτονται ως προσάρτημα Α.
2. Οι αντιπροσωπείες συμφώνησαν *ad referendum* στο κείμενο, το οποίο και μονογράφησαν, τροποποιητικού πρωτοκόλλου της συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, που υπογράφηκε στις 25 και 30 Απριλίου 2007 («πρωτόκολλο» που επισυνάπτεται ως προσάρτημα Β). Οι αντιπροσωπείες προτίθενται να υποβάλουν το σχέδιο του πρωτοκόλλου στις αρχές τους προς έγκριση, με στόχο να τεθεί σε ισχύ στο εγγύς μέλλον.
3. Οι αναφορές του πρωτοκόλλου στη συμφωνία και σε άρθρα, παραγράφους και παραρτήματα της συμφωνίας νοούνται ως αναφορές στη συμφωνία, όπως αυτή τροποποιείται από το πρωτόκολλο.
4. Η αντιπροσωπεία της ΕΕ επιβεβαίωσε ότι, συνεπεία της έναρξης ισχύος την 1η Δεκεμβρίου 2009 της συνθήκης της Λισαβόνας που τροποποιεί τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Ευρωπαϊκή Ένωση αντικατέστησε και διαδέχθηκε την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και ότι, από την ημερομηνία αυτή, όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις και όλες οι παραπομπές της συμφωνίας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα αναφέρονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
5. Οι αντιπροσωπείες βεβαίωσαν ότι οι διαδικασίες αμοιβαίας αναγνώρισης των κανονιστικών διαπιστώσεων όσον αφορά την επάρκεια και την ιδιγένεια αεροπορικής εταιρείας στο νέο άρθρο 6α δεν αποβλέπουν στην τροποποίηση των όρων βάσει των νόμων και κανονισμών που συνήθως εφαρμόζουν τα συμβαλλόμενα μέρη για την εκτέλεση των διεθνών αεροπορικών μεταφορών που αναφέρονται στο άρθρο 4 της συμφωνίας.
6. Όσον αφορά το άρθρο 9, οι αντιπροσωπείες εξέφρασαν την επιθυμία οι ΕΕ/ΗΠΑ να συνεργασθούν περισσότερο στο πεδίο της ασφάλειας από έκνομες ενέργειες, με στόχο να επιτευχθεί, κατά το δυνατόν, μέγιστη αμοιβαία αξιοπιστία στα εκατέρωθεν μέτρα ασφάλειας, τα οποία είναι σύμφωνα με τους εφαρμοζόμενους νόμους και κανονισμούς, ώστε να μειωθεί η άσκοπη επανάληψη τέτοιων μέτρων.
7. Οι αντιπροσωπείες σημείωσαν ότι στη συνεργασία για την ασφάλεια από έκνομες ενέργειες προσδοκάται να περιληφθούν τακτικές διαβουλεύσεις για την τροποποίηση των υφιστάμενων απαιτήσεων, κατά το δυνατόν πριν την εφαρμογή τους· ο στενός συντονισμός των δραστηριοτήτων αξιολόγησης των αερολιμένων και, εάν είναι δυνατόν και ενδείκνυται, οι επιθεωρήσεις αερομεταφορέων και η ανταλλαγή πληροφοριών για νέες τεχνολογίες και διαδικασίες ασφαλείας.
8. Για να προωθηθεί η αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων πόρων, η βελτίωση της ασφάλειας και η προώθηση της διευκόλυνσης, οι αντιπροσωπείες επεσήμαναν τα οφέλη της ταχείας και, κατά το δυνατόν, συντονισμένης αντίδρασης σε νέες απειλές.
9. Αμφότερες οι αντιπροσωπείες επεσήμαναν ότι δεν θίγονται από το πρωτόκολλο οι διατάξεις των αντίστοιχων συμβάσεων που ισχύουν μεταξύ κρατών μελών και Ηνωμένων Πολιτειών για την αποφυγή διπλής φορολόγησης εισοδήματος και κεφαλαίου.
10. Όσον αφορά την παράγραφο 7 του άρθρου 15, η αντιπροσωπεία της ΕΕ επεσήμανε ότι στα θέματα που πρέπει να επιλυθούν με τις εργασίες στο πεδίο αυτό πρέπει να περιληφθούν, μεταξύ άλλων, η περιβαλλοντική αποτελεσματικότητα και η τεχνική ακεραιότητα των αντίστοιχων μέτρων, η ανάγκη να αποφευχθεί η στρέβλωση του ανταγωνισμού και η διαρροή διοξειδίου του άνθρακα και, κατά περίπτωση, εάν και πώς τέτοια μέτρα είναι δυνατόν να αλληλοσυνδεθούν ή να αλληλοενσωματωθούν. Η αντιπροσωπεία των ΗΠΑ επεσήμανε ότι κατά τη διατύπωση συστάσεων αναμένει μεταξύ άλλων την ύπαρξη συνοχής με τη σύμβαση του Σικάγου και την προώθηση των στόχων της συμφωνίας.
11. Οι δύο αντιπροσωπείες τόνισαν ότι καμία διάταξη της συμφωνίας δεν θίγει κατά κανένα τρόπο τις αντίστοιχες νομικές και πολιτικές θέσεις τους όσον αφορά διάφορα περιβαλλοντικά ζητήματα που σχετίζονται με την αεροπορία.
12. Αναγνωρίζοντας τους κοινούς περιβαλλοντικούς στόχους, οι αντιπροσωπείες συνέταξαν κοινή δήλωση για τη συνεργασία σε περιβαλλοντικά θέματα, η οποία επισυνάπτεται στο παρόν μνημόνιο διαβουλεύσεων ως προσάρτημα Γ.

13. Η αντιπροσωπεία της ΕΕ επανέλαβε την πρόθεση της ΕΕ να συνεχίσει το έργο της μέσω της σύμβασης-πλαίσου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή με σκοπό να καθορισθούν στόχοι μείωσης των εκπομπών παγκοσμίως από τις διεθνείς αερομεταφορές.
14. Οι αντιπροσωπείες της ΕΕ και των ΗΠΑ επανέλαβαν την πρόθεση της ΕΕ και των ΗΠΑ να εργασθούν μέσω της Διεθνούς Οργάνωσης Πολιτικής Αεροπορίας (ΔΟΠΑ) για την αντιμετώπιση των εκπομπών θερμοκηπικών αερίων από τις διεθνείς αερομεταφορές. Αμφότερες οι αντιπροσωπείες επεσήμαναν επίσης τη συνεισφορά του κλάδου στην υποστήριξη της διαδικασίας αυτής.
15. Αμφότερες οι αντιπροσωπείες επεσήμαναν ότι οι αναφορές στην ισορροπημένη προσέγγιση στην παράγραφο 4 του άρθρου 15 παραπέμπουν στην απόφαση A35-5 που εγκρίθηκε ομόφωνα στην 35η συνέλευση της ΔΟΠΑ. Οι αντιπροσωπείες τόνισαν ότι όλες οι πτυχές της αρχής της ισορροπημένης προσέγγισης που θεοπίσθησε με την απόφαση αυτή είναι σχετικές και σημαντικές, συμπεριλαμβανομένης της αναγνώρισης ότι «τα κράτη έχουν σχετικές νομικές υποχρεώσεις, υφιστάμενες συμφωνίες, ισχύοντες νόμους και θεσμοθετημένες πολιτικές που ενδεχομένως επηρεάζουν την εφαρμογή της ισορροπημένης προσέγγισης της ΔΟΠΑ».
16. Αμφότερες οι αντιπροσωπείες υπογράμμισαν τη στήριξη τους στην εφαρμογή των «Οδηγιών για ισορροπημένη προσέγγιση στο ζήτημα του θορύβου αεροσκαφών» της ΔΟΠΑ, που δημοσιεύθηκε στο έγγραφο 9829 (2η έκδοση) της ΔΟΠΑ.
17. Όσον αφορά το άρθρο 15 παράγραφος 5 στοιχείο α), η αντιπροσωπεία της ΕΕ επεσήμανε ότι με τον όρο «ενδιαφερόμενες πλευρές» σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχείο στ) της οδηγίας 2002/30/ΕΚ, ήτοι «τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα τα οποία θίγονται ή είναι πιθανόν να θιγούν από την καθιέρωση των μέτρων μείωσης των θορύβων, συμπεριλαμβανομένων των λειτουργικών περιορισμών, ή τα οποία έχουν νόμιμο συμφέρον από την εφαρμογή τέτοιων μέτρων.» Η αντιπροσωπεία της ΕΕ επεσήμανε επίσης ότι, βάσει του άρθρου 10 της εν λόγω οδηγίας, τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίζουν ότι, για την εφαρμογή των άρθρων 5 και 6 της εν λόγω οδηγίας, θεσπίζονται διαδικασίες διαβούλευσης των ενδιαφερομένων πλευρών σύμφωνα με το εφαρμοζόμενο εθνικό δίκαιο.
18. Αναγνωρίζοντας τις προκλήσεις που σχετίζονται με την αυξανόμενη διασυννοική κινητικότητα των εργαζομένων και δομή των εταιρειών, η αντιπροσωπεία της ΕΕ επεσήμανε ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρακολουθεί στενά την κατάσταση και εξετάζει περαιτέρω πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της εφαρμογής, της ισχύος και της εκτέλεσης των μέτρων στο πεδίο αυτό. Η αντιπροσωπεία της ΕΕ ανέφερε επίσης το έργο που επιτελείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις διακρατικές εταιρικές συμφωνίες και δήλωσε τη βούλησή της να ενημερώνει την Κοινή Επιτροπή σχετικά με αυτές όπως και με άλλες σχετικές πρωτοβουλίες, εφόσον χρειάζεται.
19. Η αντιπροσωπεία των ΗΠΑ επεσήμανε ότι στις Ηνωμένες Πολιτείες η αρχή, βάσει της οποίας επιτρέπεται η επιλογή ενός και μόνου εκπροσώπου για συγκεκριμένη τάξη ή ομάδα εργαζομένων αεροπορικής εταιρείας, βοήθησε στην προώθηση των δικαιωμάτων οργάνωσης του ιπταμένου προσωπικού και των εργαζομένων εδάφους των αεροπορικών εταιρειών, καθώς και της διαπραγμάτευσης και της εκτέλεσης των συλλογικών συμβάσεων.
20. Αμφότερες οι αντιπροσωπείες επεσήμαναν ότι, σε περίπτωση που ένα συμβαλλόμενο μέρος λάβει μέτρα αντίθετα προς τη συμφωνία, συμπεριλαμβανομένου του άρθρου 21, το άλλο συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να χρησιμοποιήσει κάθε ενδεδειγμένο και αναλογικό μέτρο σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένης της συμφωνίας.
21. Όσον αφορά το άρθρο 21 παράγραφος 4, η αντιπροσωπεία της ΕΕ επεσήμανε ότι η επανεξέταση που αναφέρεται στην παράγραφο αυτή θα πραγματοποιείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή *ex officio* ή *ex parte*.
22. Οι αντιπροσωπείες σημείωσαν ότι τα δικαιώματα μεταφοράς που αναφέρονται στο άρθρο 21 παράγραφος 4 στοιχείο α) είναι επιπλέον εκείνων που χορηγούνται στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της βάσει του άρθρου 3 της συμφωνίας.
23. Οι αντιπροσωπείες εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για τη συνεργασία μεταξύ του Υπουργείου Μεταφορών των Ηνωμένων Πολιτειών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπως προβλέπεται στη συμφωνία, με κοινό στόχο να βελτιωθεί η αλληλοκατανόηση των νόμων, των διαδικασιών και πρακτικών τους που αφορούν τα εκατέρωθεν καθεστώτα ανταγωνισμού και οι επιπτώσεις που έχουν οι εξελίξεις στις αερομεταφορές, ή ενδέχεται να έχουν, στον ανταγωνισμό στον εν λόγω κλάδο.
24. Οι αντιπροσωπείες επανέλαβαν τη δέσμευση των αντίστοιχων αρχών ανταγωνισμού για διάλογο και συνεργασία και στην τήρηση της αρχής της διαφάνειας, σε συμφωνία με τις νομικές υποχρεώσεις, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των εμπιστευτικών εμπορικών πληροφοριών. Οι αντιπροσωπείες επανέλαβαν επίσης τη βούληση των αντίστοιχων αρχών ανταγωνισμού να παρέχουν οδηγίες για τις διαδικαστικές απαιτήσεις, εφόσον χρειάζεται.

25. Οι αντιπροσωπείες επεσήμαναν ότι για κάθε ανακοίνωση στην Κοινή Επιτροπή ή σε άλλο όργανο, που σχετίζεται με τη συνεργασία βάσει του παραρτήματος 2 πρέπει να τηρούνται οι κανόνες που διέπουν τη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών ή ευαίσθητων για την αγορά πληροφοριών.
26. Για τους σκοπούς της παραγράφου 4 του παραρτήματος 6, οι αντιπροσωπείες εξέφρασαν την προσδοκία τους να καθορίσει η Κοινή Επιτροπή, εντός ενός έτους από την υπογραφή του πρωτοκόλλου, κατάλληλα κριτήρια με τα οποία θα διαπιστώνεται εάν ορισμένες χώρες έχουν αναπτύξει ιστορικό συνεργασίας στις αεροπορικές σχέσεις.
27. Οι αντιπροσωπείες χαίρετισαν τη συμμετοχή των αντιπροσώπων της Ισλανδίας και της Νορβηγίας με την ιδιότητα του παρατηρητή στην αντιπροσωπεία της ΕΕ και σημείωσαν ότι θα συνεχιστούν οι εργασίες στην Κοινή Επιτροπή για την εκπόνηση πρότασης σχετικά με τους όρους και τις διαδικασίες προσχώρησης της Ισλανδίας και της Νορβηγίας στη συμφωνία, όπως τροποποιείται από το πρωτόκολλο.
28. Αμφότερες οι αντιπροσωπείες εξέφρασαν την προσδοκία τους να επιτρέψουν οι αντίστοιχες αεροναυτικές τους αρχές δραστηριότητες σύμφωνες με τους όρους της συμφωνίας, όπως τροποποιείται από το πρωτόκολλο, με βάση την αβρότητα και την αμοιβαιότητα, ή σε διοικητική βάση, από την ημερομηνία υπογραφής του πρωτοκόλλου.

Για την αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
και των κρατών μελών της

Daniel CALLEJA

Για την αντιπροσωπεία των
Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής

John BYERLY

Προσαρτημα Γ

Κοινή δήλωση για τη συνεργασία σε περιβαλλοντικά θέματα

Οι αντιπροσωπείες των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της επιβεβαίωσαν την κείρια σημασία που έχει η αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των αεροπορικών μεταφορών. Εξέφρασαν την κοινή τους δέσμευση στους περιβαλλοντικούς στόχους που καθόρισε η 35η Γενική Συνέλευση της Διεθνούς Οργάνωσης Πολιτικής Αεροπορίας (ΔΟΠΑ), ήτοι να επιδιωχθεί:

- α) περιορισμός ή μείωση του αριθμού πολιτών που θίγονται από σημαντικές ηχητικές οχλήσεις αεροσκαφών·
- β) περιορισμός ή μείωση των επιπτώσεων των εκπομπών από τις αερομεταφορές στην ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα σε τοπικό επίπεδο και
- γ) περιορισμός ή μείωση των επιπτώσεων των εκπομπών θερμοκηπικών αερίων από τις αερομεταφορές στο κλίμα.

Οι αντιπροσωπείες αποδέχθηκαν την έκβαση της 15ης διάσκεψης των συμβαλλομένων μερών της σύμβασης-πλασίου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή και τη συμφωνία της Κοπεγχάγης, καθώς και την κοινή αναγνώριση της επιστημονικής άποψης ότι η άνοδος της θερμοκρασίας του πλανήτη πρέπει να παραμείνει χαμηλότερη των δύο βαθμών Κελσίου.

Οι αντιπροσωπείες επιβεβαίωσαν την ισχυρή επιθυμία και βούληση των συμβαλλομένων μερών να εργασθούν από κοινού για να αξιοποιήσουν την πρόοδο που επιτυγχάνεται στη συνάντηση υψηλού επιπέδου της ΔΟΠΑ για τη διεθνή αεροπορία και την κλιματική αλλαγή, σε μια κοινή προσπάθεια με τους διεθνείς εταίρους στο πλαίσιο της ΔΟΠΑ για την κατάρτιση πιο φιλόδοξου προγράμματος δράσης, καθώς και για τον καθορισμό δυναμικών στόχων, ενός πλαισίου μέτρων βασισμένων στην αγορά, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις ειδικές ανάγκες των αναπτυσσόμενων χωρών.

Αμφότερες οι πλευρές επεσήμαναν τη δέσμευσή τους να συνεργασθούν στο πλαίσιο της επιτροπής αεροπορικής περιβαλλοντικής προστασίας της ΔΟΠΑ (CAEP) για να εξασφαλισθεί έγκαιρη και αποτελεσματική απόδοση του προγράμματος εργασίας της, συμπεριλαμβανομένης της έγκρισης παγκοσμίου προτύπου για τις εκπομπές CO₂ από τα αεροσκάφη και άλλων μέτρων για την κλιματική αλλαγή, τον θόρυβο και την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα.

Οι αντιπροσωπείες τόνισαν ότι είναι σημαντικό να μειωθούν οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις των αερομεταφορών με:

- συνέχιση της συνεργασίας στα προγράμματα εκσυγχρονισμού της διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας NextGen και Sesar, όπου συμπεριλαμβάνεται η Πρωτοβουλία Ατλαντικής Διαλεπτοργικότητας για τη Μείωση των Εκπομπών (AIRE),
- προώθηση και επίσπευση, αναλόγως, της ανάπτυξης και της εφαρμογής νέων τεχνολογιών στην κατασκευή αεροσκαφών και βιώσιμων εναλλακτικών καυσίμων, συμπεριλαμβανομένης της κοινής τεχνολογικής πρωτοβουλίας «Καθαροί Ουρανοί», του προγράμματος «Συνεχής Χαμηλή Ενέργεια, Εκπομπές και Θόρυβος» (Cleen), της Εμπορικής Πρωτοβουλίας Εναλλακτικών Αεροπορικών Καυσίμων (Caafi) και της πρωτοβουλίας «Βιώσιμη Πορεία προς Εναλλακτικά Καύσιμα και Ενέργεια στην Αεροπορία (Swafea) και
- συνεργασία με την επιστημονική κοινότητα μέσω, π.χ., της Επιτροπής Αεροπορίας και Προστασίας του Περιβάλλοντος» (CAEP) για καλύτερη κατανόηση και ποσοτικοποίηση των επιπτώσεων της αεροπορίας στο περιβάλλον, όπως είναι η υγεία και οι επιπτώσεις στο κλίμα που δεν σχετίζονται με το CO₂.